

Maj 2013

Svenskt Geoenergicentrum ger dig aktuell information om geoenergirelaterade projekt, forskning, tips och nyheter. Nyhetsbrevet utkommer tio gånger per år.

Innehåll:

- Bli intressent i Svenskt Geoenergicentrum
- Bergvärme på djupet
- SGU:s jorrdjupskarta
- Fulel i Almedalen
- Ställ ut på Geoenergidagen den 3-4 oktober
- Nyttiga tips

Bli Intressent i Svenskt Geoenergicentrum

Arbetet med Svenskt Geoenergicentrum är i full gång, och uppbyggnaden av en hemsida pågår. Centret bygger på att företag och personer ansluter sig som intressenter för att ta del av information och förmåner.

Från och med juni 2013 finns möjlighet för företag att ansluta sig som intressenter till Svenskt Geoenergicentrum och kunna ta del av allt det som Geoenergicentrum kan erbjuda i form av informationskanaler och rabatter på utbildningar, annonsering, publikationer och aktiviteter.

Att vara intressent i Svenskt Geoenergicentrum innebär att anslutna personer på företaget får följande förmåner:

- Månatligt nyhetsbrev
- Tidningen Svensk Geoenergi 2 ggr/år
- 10% rabatt på deltagande på Geoenergidagen
- 10% rabatt på seminarier och workshopar arrangerade av Svenskt Geoenergicentrum
- 10% rabatt på utbildningar hos Svenskt Geoenergicentrum
- Företaget listat på Svenskt Geoenergicentrums hemsida
- Inlogg till biblioteket på Svenskt Geoenergicentrums hemsida
- Inlogg till statistik på Svenskt Geoenergicentrums hemsida
- Övriga förmåner

För företag som ytterligare vill visa sitt stöd för Svenskt Geoenergicentrum och bidra till utökad stöd till geoenergiforskning och utveckling i Sverige, kan man ansluta sig som Stödjande företag.

Stödjande företag erbjuds utöver intressentförmånerna:

- 20% rabatt på annonser i Svensk Geoenergi
- 20% rabatt på utställning på Geoenergidagen
- Företagslogotyp på Svenskt Geoenergi-centrums hemsida
- Möjlighet att ingå med en representant i Svenskt Geoenergi-centrums ledningsgrupp

Kontakta info@geoenergi-centrum.se för mer information om intressentskap och Stödjande Företag i Svenskt Geoenergi-centrum.

Boknytt - Bergvärme på Djupet

En grupp experter på KTH blev i månadsskiftet april-maj klara med den nya boken "Bergvärme på djupet – boken för dig som vill veta mer om bergvärmepumpar". Boken är resultatet av ett deluppdrag inom det tvååriga EU-projektet GeoPower (se mer om projektet under rubriken 'Om GeoPower' nedan), med syfte att främja användandet av geoenergi för att minska användningen av fossil energi. Redaktör för bokprojektet har varit Erik Björk, och till sin hjälp har han haft José Acuna, Eric Granryd, Palne Mogensen, Jan-Erik Nowacki, Björn Palm och Kenneth Weber – alla namnkunniga experter inom markvärmepumpsteknik.

"Bergvärme på djupet – boken för dig som vill veta mer om bergvärmepumpar" är en faktsäckad bok på 126 sidor, helt inriktad på bergvärmepumpar för småhus och mindre fastigheter, och erbjuder värdefull kunskap för såväl köparen av en villa- eller fastighetsvärmepump, som för säljare och installatörer. Bokens åtta kapitel tar upp värmepumpens dimensionering och funktion, ekonomin i bergvärmeinstallationen, husets uppvärmningssystem, själva energibrunnen, och hur man upphandlar och slutligen trimmar sitt bergvärmepumpssystem.

För den läsare som söker information om marken som energikälla är denna bok ganska summarisk – bara ett kapitel, om än välskrivet, behandlar själva markdelen – men boken är utan tvekan en god vän när det gäller kunskap om bergvärme och villavärmepumpar som uppvärmningssystem, och innehåller gott om praktiskt användbar information för den teknikintresserade värmepumpanvändaren. Och teknikintresserad bör man vara för att ta till sig bokens innehåll – boken är ingen tekniktunn konsumentbroschyr.

De olika författarnas insatser i bokens framställning redovisas tydligt – för varje kapitel i boken anges huvudförfattarens namn. På så vis utgör boken en sammanläggning av flera

författares alster, snarare än ett enhetligt bokverk. Karaktären på kapitlen, i form av faktpresentation och uttrycksätt, varierar beroende på författare.

"Bergvärme på djupet" är en bok som definitivt kompletterar den ganska magra litteraturtillgången inom geoenergi och bidrar med kunskap som är både efterfrågad och nödvändig. Det fyndigt avsedda rubrikvalet "Bergvärme på djupet" tycker jag dock är något missledande. Det här är inte en bok om bergvärme på djupet, om man med djupet menar marken, utan en behjärtansvärd och innehållsrik bok om huvudsakligen bergvärmesystemets installation och ovanmarksdel. Som sådan är den till god hjälp för teknikintresserade köpare, säljare och installatörer av småhus och mindre fastigheter med intresse för det robusta och miljövänliga uppvärmningsalternativ som bergvärme utgör.

Du kan ladda ner "Bergvärme på djupet" som pdf via den här länken, där du klickar på "Fulltext": <http://kth.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:619184>

Om GeoPower

GeoPower är ett EU-projekt som är delfinansierat av det interregionala samarbetsprogrammet Interreg IVC Programme, som i sin tur finansieras av EU's regionala utvecklingsfond, med syfte att hjälpa Europas regioner att samarbeta för att utbyta erfarenhet och kunskap inom innovation, ekonomi, miljö och riskförebyggande. 302 miljoner EURO har avsatts för projektfinansiering.

GeoPower är ett tvåårigt projekt med syfte att utbyta best-practice inom lågentalpisk geoenergi. Huvudresultatet från projektet är att utveckla en handlingsplan för varje deltagande region, för långsiktiga investeringar i markvärmepumpar på bred front. Samarbetsprojektet har letts av Ferrara-provinsen i Italien, och har involverat lokala och regionala myndigheter, universitet och forskningsinstitutioner i nio länder; Belgien, Bulgarien, Estland, Grekland, Italien, Slovenien, Storbritannien, Sverige och Ungern.

Läs mer om GeoPower här: <http://www.geopower-i4c.eu>

SGUs Jorddjupskarta klar!

När man borrar för geoenergi har jorddjupet betydelse eftersom foderröret ska gå genom hela jordlagret och ner i fast berg. Det är också viktigt att känna till jorddjupets mäktighet för att göra en korrekt dimensionering av geoenergianläggningen, då jordlagrets termiska egenskaper skiljer sig från berggrundens.

SGU har sett behovet av en jorddjupskarta för Sverige och påbörjade för ett drygt år sedan arbetet med att ta fram en sådan karta. Nu finns kartan allmänt tillgänglig som karttjänst på www.sgu.se. Arbetet med att utveckla jorddjupskartan har i huvudsak

utförts av Johan Daniels, som är geofysiker vid SGU. Han har haft hjälp av flera geologer och hydrogeologer, bland andra Tore Påsse, Lars Rodhe, Gustav Sohlenius och Bo

Maj 2013

Thunholm. Projektet har genomförts inom ramen för SGUs ordinarie, anslagsfinansierade verksamhet.

Kartan är fortfarande i ett utvecklingsskede, både avseende innehåll och utformning, och SGU meddelar att de är tacksamma för konstruktiva synpunkter som kan hjälpa dem att vidareutveckla karttjänsten. Synpunkterna kan mejlas till kundservice@sgu.se. Just nu pågår arbete med en rapport som ska beskriva jorddjupskartans metod mer utförligt.

Du hittar jorddjupskartan genom nedanstående länk till SGUs kartgenerator, där du sedan väljer temat "Jorddjup" och kartan "Jorddjupskarta":

http://maps2.sgu.se/kartgenerator/maporder_sv.html

Miljövärdering av el i Almedalen

Fulel – finns den? Under Almedalsveckan i Visby arrangerar Svenskt Geoenergicentrum en paneldebatt kring miljövärdering av el och konsekvenserna av detta för det svenska energisystemet. Paneldebatten hålls tisdagen den 2 juli klockan 13.30-14.30 i Graylings trädgård, Mellangatan 1.

Miljövärdering av geoenergi beror till stor del av hur elen till värmepumpar miljövärderas. Motståndare till värmepumpar och geoenergi hävdar gärna att all el till värmepumpar är så kallad marginalet från kolkraftverk, vilket sänker miljövärdet på geoenergin. Samtidigt förordas mer tågtrafik och elbilar – som inte anses nyttja marginalet från kolkraftverk. Kan man dela upp el i "ful-el" och "fin-el" beroende på hur elen nyttjas?

Panelen består av Tomas Hallén, Mikael Odenberg, Ulrika Jardfelt, Bengt Wånggren och Professor Lars J Nilsson samt representant från Energimyndigheten.

Välkommen att ta del av diskussionen!

Ställ ut under Geoenergidagen den 3-4 oktober på Arlanda!

Nu finns möjlighet att ställa ut i anslutning till Geoenergidagen den 4 oktober och den föregående eftermiddagsworkshopen den 3 oktober. Läs mer och boka på www.geoenergicentrum.se, där du också hittar program och anmälan till Geoenergidagen, workshopen och middagen.

Nyttiga tips från Svenskt Geoenergi centrum:

- **Ashrae Annual Meeting 2014** har **specialtema om markvärmepumpar**. Konferensen arrangeras i Seattle den 28 juni-2 juli 2014. Deadline för abstracts till konferensartiklar och för tekniska fullängdsartiklar till Ashrae Transactions är den **23 september i år**. Läs mer: www.ashrae.org
- **European Geothermal Congress** arrangeras i Pisa i Italien den 3-7 juni i år. Mer information och program: <http://www.geothermalcongress2013.eu>
- **Clima 2013** – Energy efficient, smart and healthy buildings – arrangeras i Prag den 16-19 juni i år. Mer information: <http://www.clima2013.org>
- **GeoEnergi 2013** arrangeras av Norwegian Centre for Geothermal Energy Research i Bergen i Norge den 28-29 augusti i år. Mer information på <http://www.cger.no>

Kontakta:
Signhild Gehlin
Svenskt Geoenergi centrum
Box 1127
221 04 Lund
Tel: 075-700 88 23
Epost: info@geoenergi.se
www.geoenergi.se